

Temaplan for trafikksikkerhet 2024-2033

Strategi

26.06.2024

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag	4
Historikk.....	5
Organisering av trafikksikkerhetsarbeidet.....	5
Lillestrøm kommune.....	5
Oppfølging av Temaplan for trafikksikkerhet	6
Samarbeidspartnere	6
Føringer i trafikksikkerhetsarbeidet.....	8
Nasjonale føringer.....	8
Nasjonal transportplan 2022-2033	8
Barnas transportplan	9
Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2022-2025.....	9
Folkehelse og trafikksikkerhet	9
Regionale føringer	11
Samferdselsstrategi for Akershus.....	11
Handlingsprogram for samferdsel 2022-25	11
Kommunale føringer	11
Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2031	11
Ulykkessituasjonen i Lillestrøm kommune.....	13
Mål og strategi for trafikksikkerhetsarbeidet i Lillestrøm kommune	15
Nullvisjonen.....	15
Målsetting.....	15
Strategi.....	16

Forord

Kommunen er en viktig aktør i trafikksikkerhetsarbeidet. Som veieier, barnehage- og skoleeier, arbeidsgiver og kjøper av transporttjenester og som ansvarlig for beboernes helse og trivsel, har kommunen et stort ansvar for å forebygge ulykker. Gjennom lover og forskrifter har kommunen plikt til å arbeide systematisk med ulykkesforebyggende arbeid innenfor alle tjenesteområdene.

Temaplan for trafikksikkerhet 2024 – 2033 er Lillestrøm kommune sin første trafikksikkerhetsplan. Den beskriver mål, strategier og hvordan trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen skal organiseres. Planen skal være et velfungerende verktøy for koordinering av trafikksikkerhetsarbeidet på tvers av kommunens tjenesteområder og den skal bidra til at alle tjenesteområdene har eierskap til trafikksikkerhetsarbeidet. Planen består av tre dokumenter: Ulykkesanalyse, strategi og handlingsplan. Dette dokumentet utgjør den strategiske delen av planen.

Temaplanen er utarbeidet under ledelse av avdeling *Strategi og Analyse*. Avdelingen tilhører kommunalområdet for *By- og stedsutvikling* i tjenesteområdet *Kultur, miljø og samfunn*. Alle tjenesteområdene som skal bidra til å følge opp planen har deltatt i arbeidet. Rambøll Norge AS har vært engasjert som konsulent med ansvar for ulykkesanalysen og strategi-dokumentet. Lillestrøm kommune har selv utarbeidet handlingsplanen.

Lillestrøm kommune ble opprettet 1. januar 2020. Planen, og spesielt handlingsplanen, har med seg innspill og erfaringer fra trafikksikkerhetsplanene i de tre tidligere kommunene som Lillestrøm kommune består av.

Sammendrag

Temaplan for trafikksikkerhet 2024-2033 er den første trafikksikkerhetsplanen for Lillestrøm kommune. Planen består av tre dokumenter: Ulykkes-analyse, strategi og handlingsplan.

Det er mange aktører som bidrar til økt trafikksikkerhet innenfor Lillestrøm kommunes grenser. Statens vegvesen har ansvar for europaveier og riksveier, Akershus fylkeskommune for fylkesveier og Lillestrøm kommune har ansvar for de kommunale veiene. Politiet har ansvaret for å håndheve trafikreglene på vegnettet og er derfor viktig for trafikksikkerheten.

Det er som en del av temaplanen for trafikksikkerhet utarbeidet en ulykkesanalyse. Analysen er basert på politirapporterte personskadeulykker i Lillestrøm for årene 2017-2021. Det er registrert 188 trafikkulykker i Lillestrøm med til sammen 260 skadde og drepte personer i analyseperioden. 3 personer ble drept, 45 hardt skadd og 212 lettere skadd. Det har vært en svak nedgang i antall ulykker fra år 2017 til år 2021, men antall hardt skadde og drepte er omtrent uendret. Kun 20 av 260 personer ble skadet på det kommunale veinettet. Trafikksikkerhetsmålene for Lillestrøm kommune er foreslått med bakgrunn i at kommunen skal bidra med sin prosentvise andel av nedgangen i ulykker i tråd med de nasjonale målene.

Trafikksikkerhetsmålene for Lillestrøm kommune er:

- Ingen skal bli hardt skadd eller drept på det kommunale veinettet i løpet av fireårsperioden.
- Ingen barn skal bli hardt skadd eller drept på vei til eller fra skolen.
- I perioden 2024 – 2027 skal antallet hardt skadde og drepte reduseres på fylkes- og riksvei i Lillestrøm kommune.

For å oppnå målene må Lillestrøm kommune ta i bruk hele spekteret av kommunens virkemidler, både som veieier, barnehage- og skoleeier, arbeidsgiver, kjøper av transporttjenester og ansvarlig for beboernes helse og trivsel.

Kommunens styringsgruppe for trafikksikkerhet har ansvar for evaluering, oppfølging og rullering av trafikksikkerhetsplanen. Strategidelen evalueres og revideres hvert fjerde år, mens ulykkesanalysen og handlingsplandelen følges opp årlig.

Historikk

Lillestrøm kommune ble opprettet 1. januar 2020 etter sammenslåing av de tre kommunene Skedsmo, Fet og Sørum.

De tre tidligere kommunene hadde kommunale trafikksikkerhetsplaner:

Tidligere kommune	Planer	Datert
Skedsmo	Trafikksikkerhetsplan for Skedsmo 2012-2022. Strategi og handlingsplan (1 dokument)	Mars 2013
Fet	Trafikksikkerhetsplan for Fet kommune 2018-2021 Hovedrapport og tiltaksdel (2 dokumenter)	April 2018
Sørum	Trafikksikkerhetsplan for Sørum 2010-2021 Strategi og handlingsplan (1 dokument)	Juni 2010

I tillegg til kommunereformen, ble også fylkesreformen satt i verk 1. januar 2020. Da ble tidligere Akershus, Buskerud og Østfold slått sammen til Viken fylkeskommune. I 2024 gjenoppsto de tre fylkene med noen grensejusteringer. Endringene har medført at også det fylkeskommunale trafikksikkerhetsarbeidet har blitt reorganisert.

Organisering av trafikksikkerhetsarbeidet

Lillestrøm kommune

Temaplan for trafikksikkerhet er utarbeidet i kommunalområdet By- og stedsutvikling. Bredden i kommunens ansvar for trafikksikkerhet viser at alle tjenestoområder berøres av tiltakene og at det er avgjørende at hver enkelt direktør følger opp i sitt område. Det er også viktig at alle som arbeider med trafikksikkerhet i kommunen er bevisst sin rolle og sitt bidrag i det store bildet.

Det opprettes en administrativ styringsgruppe for trafikksikkerhet. Styringsgruppen skal ha ansvar for koordinering av trafikksikkerhetsarbeidet, og oppfølging, evaluering og rullering av trafikksikkerhetsplanen. Kommunens styringsgruppe for trafikksikkerhet har ansvar for evaluering, oppfølging og rullering av trafikksikkerhetsplanen

Oppfølging av Temaplan for trafikksikkerhet

Styringsgruppen for trafikksikkerhet har ansvar for evaluering, oppfølging og rullering av trafikksikkerhetsplanen. Strategidelen evalueres og revideres hvert fjerde år, mens ulykkesanalysen og handlingsplanen følges opp/revideres årlig.

Den årlige oppfølgingen av handlingsplanen legges fram som en politisk orienteringssak.

Prioritering av tiltak vurderes i budsjett- og økonomiplanprosessen. Styringsgruppen for trafikksikkerhet setter selv opp et årshjul for sitt arbeid og tilpasser dette til andre relevante planprosesser i kommunen.

Samarbeidspartnere

Det er flere aktører som har ansvar når det gjelder å nå målene om å redusere antallet skadde og drepte i trafikken i Lillestrøm. Kommunen har sammen med Statens vegvesen, Akershus fylkeskommune og politiet et samfunnsansvar for trafikksikkerheten. Samarbeid på lokalt nivå med disse aktørene er derfor viktig.

Statens vegvesen

Statens vegvesen har ansvar for:

- Planlegging, bygging og vedlikehold av europaveier og riksveier.
- Gjennomføring av verkstedkontroll, ulike former for kjøretøykontroll, kontroll av kjøre- og hviletid og bilbeltekontroll.
- Gjennomføring av førerprøver og kjøreskoletilsyn.
- Utarbeiding av retningslinjer og bestemmelser for veiutforming, veitrafikk, føreropplæring og kjøretøy.
- Bistand til fylkeskommune og kommuner med faglige råd om trafikksikkerhet.
- Være pådriver i trafikksikkerhetsarbeidet.

Akershus fylkeskommune

Fylkeskommunen har etter veitrafikklovens §40a et ansvar for å tilrå og samordne trafikksikkerhetsarbeidet i fylket.

Fylkeskommunen har som veieier ansvar for fylkesveinettet og for kollektivtrafikken i fylket, inkludert skoleskyss. Fylkeskommunen er regional planmyndighet og har ansvar for regional planlegging etter plan- og bygningsloven. Videre har fylkeskommunen lovhjemlet pådriver- og samordningsansvar i forbindelse med folkehelsearbeidet i fylket.

Politiet

Politiet har ansvar for overvåking og kontroll av atferden til trafikantene. Arbeidet styres blant annet av måltall for omfang av kontroller. De prioriterer følgende kontroller:

- Kontroll av aggressiv trafikantatferd.
- Fartskontroll.
- Kontroll med bruk av verneutstyr (sikkerhetsbelte, hjelm og barnesete).
- Ruskontroll.

Politiet arbeider forebyggende ved besøk på skoler og deltakelse i ulike kampanjer og aksjoner.

Føringer i trafikksikkerhetsarbeidet

Nasjonale føringer

Nasjonal transportplan 2022-2033

Nasjonal transportplan 2022-2033 ble godkjent i statsråd i mars 2021. Det overordnede og langsiktige målet for transportsektoren er et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i 2050. Det er utviklet 5 likestilte delmål, der transportsikkerhet er en av dem:

Det er listet opp flere konkrete punkter som skal bidra til å styrke transportsikkerheten. Regjeringen vil blant annet

- Legge Nullvisjonen til grunn for arbeidet med transportsikkerhet.
- Legge til grunn en ambisjon om at det i 2030 maksimalt skal være 350 drepte og hardt skadde i veitrafikken, hvorav maksimalt 50 drepte, og at ingen skal omkomme i veitrafikken i 2050.
- Legge særlig vekt på behovene til fotgjengere, syklister og motorsyklister ved utforming, bygging, drift og vedlikehold av veianlegg.
- Legge til rette for at barn og unge kan ferdes trygt i trafikken gjennom blant annet sikring av skoleveier, nærmiljøer og annen infrastruktur, trafikk- og mobilitetsopplæring og informasjonsvirksomhet.

Barnas transportplan

Barnas transportplan er et eget kapittel i Nasjonal transportplan. Der står det blant annet:

Barn og unge er både dagens og framtidens trafikanter. Et godt transportsystem skal være trafiksikkert og tilpasset alle, og lar barn og unge leve aktive liv i bygd og by. God trafikk- og arealplanlegging tar hensyn til de yngste og deres behov.

Effektivt, attraktivt og trygt er stikkord for å legge til rette for barn og unges ferdsel. Kunnskap om hva som er viktig for barn og unge og deres ferdsel bør ligge til grunn for hvor tiltak iverksettes. Infrastrukturen må være effektiv på barnas premisser. For eksempel må det tas hensyn til barns behov når gang- og sykkelveier plasseres. Barn og unge skal trekkes inn i planprosesser etter plan- og bygningsloven. Dette er med på å ivareta deres interesser, og gir bedre løsninger for samfunnet.

Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på veg 2022-2025

Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på vei 2022-2025 er utarbeidet av Statens vegvesen, politiet, Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Trygg Trafikk, fylkeskommunene og åtte storbykommuner. I tillegg har en rekke øvrige statlige aktører og interesseorganisasjoner gitt innspill til planen.

Formålet med tiltaksplanen er å utarbeide et bredt spekter av omforente og faglig forankrede tiltak, i tillegg til å styrke samarbeidet mellom de sentrale trafiksikkerhetsaktørene. Tiltakene i tiltaksplanen skal bidra til at vi har stø kurs mot ambisjonen i NTP om maksimalt 350 drepte og hardt skadde i 2030, hvorav maksimalt 50 drepte. Dette innebærer at samlet antall drepte og hardt skadde må mer enn halveres fra 2020 til 2030, mens det for antall drepte innebærer en reduksjon med 46 prosent.

Folkehelse og trafiksikkerhet

Folkehelseloven pålegger kommunene og fylkeskommunene å ivareta folkehelse innenfor de oppgaver og med de virkemidler de er tillagt. Fylkeskommunene har i tillegg et særlig ansvar for å understøtte folkehelsearbeidet i kommunene.

Trafikkulykker vurderes som en utfordring for folkehelsen og utgjør en viktig årsak til tidlig død, helsetap og redusert livskvalitet. Folkehelsearbeidet skal forebygge skade og fremme helse, og trafiksikkerhet skal i henhold til dette inngå i folkehelsearbeidet nasjonalt, regionalt og lokalt. Samtidig vet vi at aktiv transport, som gange og sykling, i seg selv er helsefremmende.

I Folkehelsemeldingen “Gode liv i et trygt samfunn” står det blant annet:

Gode lokalsamfunn og nærmiljø er grunnleggjande føresetnader for god helse og livskvalitet. Gode bustadområde med tilgang til friluftsområde og trygge skulevegar er døma på kva som betyr noko i kvardagen.

Regionale føringer

Samferdselsstrategi for Akershus

Akershus fylkeskommune er nylig gjenopprettet etter delingen av Viken fylkeskommune, og har enda ingen vedtatt samferdselsstrategi. Det legges til grunn at arbeidet fra Viken fylkeskommune videreføres i nytt fylke.

Viken fylkeskommune har utarbeidet en samferdselsstrategi for årene 2022-33. Følgende samfunns mål for samferdsel er hentet fra strategien:

Viken fylkeskommune vil bygge sin politikk og sine prioriteringer på FNs bærekraftsmål og planetens tålegrenser, og bidra til å redusere vikensamfunnets klima- og miljøavtrykk.

Viken er en konkurransedyktig og bærekraftig transportregion med

- effektiv og miljøvennlig bruk av areal og infrastruktur
- mobilitetsløsninger som er funksjonelle, enkle og sikre å bruke for alle trafikanter og kjøretøygrupper
- gode bomiljøer og attraktive omgivelser

Handlingsprogram for samferdsel 2022-25

Samferdselsstrategien for Viken følges opp av et handlingsprogram for samferdsel. Handlingsprogrammet utarbeides for årene 2022-25. Handlingsprogrammet er per november 2021 under arbeid, med planlagt sluttbehandling midt i desember 2021. Føringerne fra Samferdselsstrategien 2022-2033 er konkretisert i sju delmål i utkastet til handlingsprogram. Delmål 5 omhandler trafiksikkerhet:

5. Mobiliteten er trygg og sikker uavhengig av transportform

Nullvisjonen for drepte og hardt skadde ligger til grunn. Måloppnåelse vil kreve en helhetlig innsats både med tanke på fysiske, trafikantertede tiltak og systematisk trafiksikkerhets-arbeid. Sikkerheten til myke trafikanter skal ivaretas. Å tilrettelegge for trygge skoleveier og sykkelveier skal vektlegges. Sikkerhetsperspektivet innebærer også at infrastruktur og mobilitetsløsninger skal ivareta beredskapshensyn, blant annet knyttet til framkommelighet for utrykningskjøretøy, samt smittevern, personvern og datasikkerhet.

Kommunale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2031

Kommuneplanens samfunnsdel for Lillestrøm kommune ble vedtatt i juni 2020. Dette er kommunens viktigste strategiske verktøy. Den peker ut langsiktige satsingsområder og viser hvordan Lillestrøm kommune kan utvikles framover.

Kommunens satsingsområder er *klima og miljø*, *by og tettstedsutvikling*, *hele livet* og *innovasjon*.

Utviklingen i Lillestrøm kommune skal bygge på FNs bærekraftsmål. For hvert satsingsområde er det derfor valgt ut prioriterte bærekraftsmål. Bærekraftsmålene er utgangspunktet for kommunens egne delmål innenfor satsingsområdene. Delmålene vil være utgangspunkt for all videre virksomhetsplanlegging i kommunen og skal legges til grunn for strategier i tjenestoområdenes arbeid, inkludert arbeidet med trafiksikkerhet.

Figuren under viser målhierarkiet for Lillestrøm kommune, med satsingsområder, prioriterte bærekraftsmål, overordnet mål og delmål.

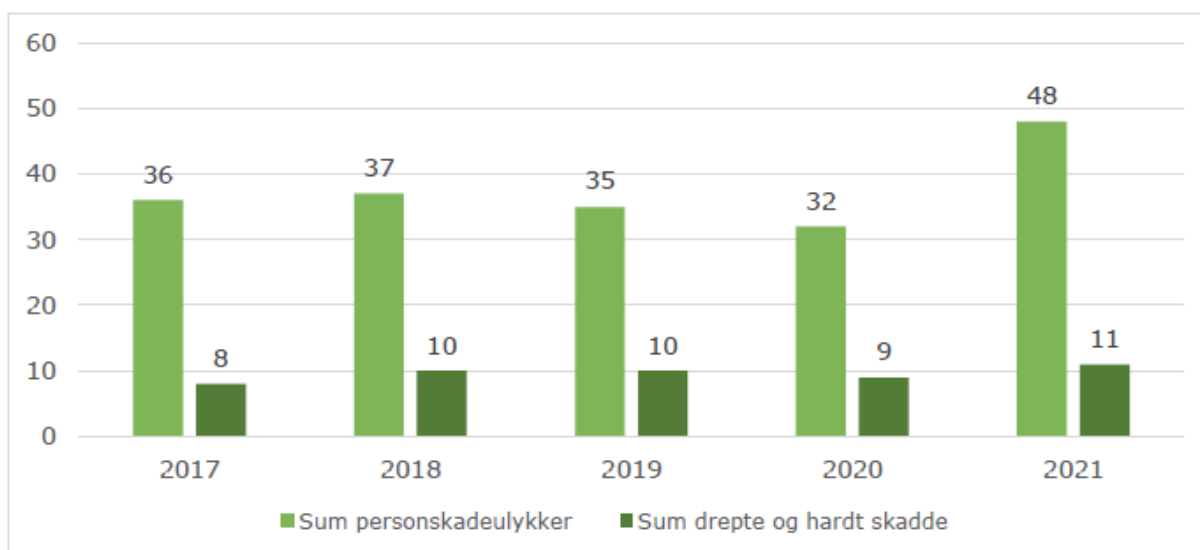
Trafiksikkerhet er ikke nevnt spesifikt, men inngår som en kvalitet i-, eller resultat av flere av delmålene, blant annet:

- Redusert transportbehov og mer grønn mobilitet
- Attraktive lokalsamfunn og tettsteder gir gode liv
- En regionby med arbeidsplassvekst, gode bomiljøer og variert handels- og kulturtilbud
- Kvalitet i bygg, grøntområder og infrastruktur
- Inkludering og trygghet for alle
- Samarbeid på tvers av tjenester og med andre samfunnsaktører

Ulykkessituasjonen i Lillestrøm kommune

Det er som en del av temaplanen for trafikksikkerhet utarbeidet en ulykkesanalyse. Analysen er basert på politirapporterte personskadeulykker i Lillestrøm for årene 2016-2020. Analysen foreligger som et eget dokument. Her gjengis noen av resultatene. For flere og mer detaljerte resultater henvises det til ulykkesanalysen.

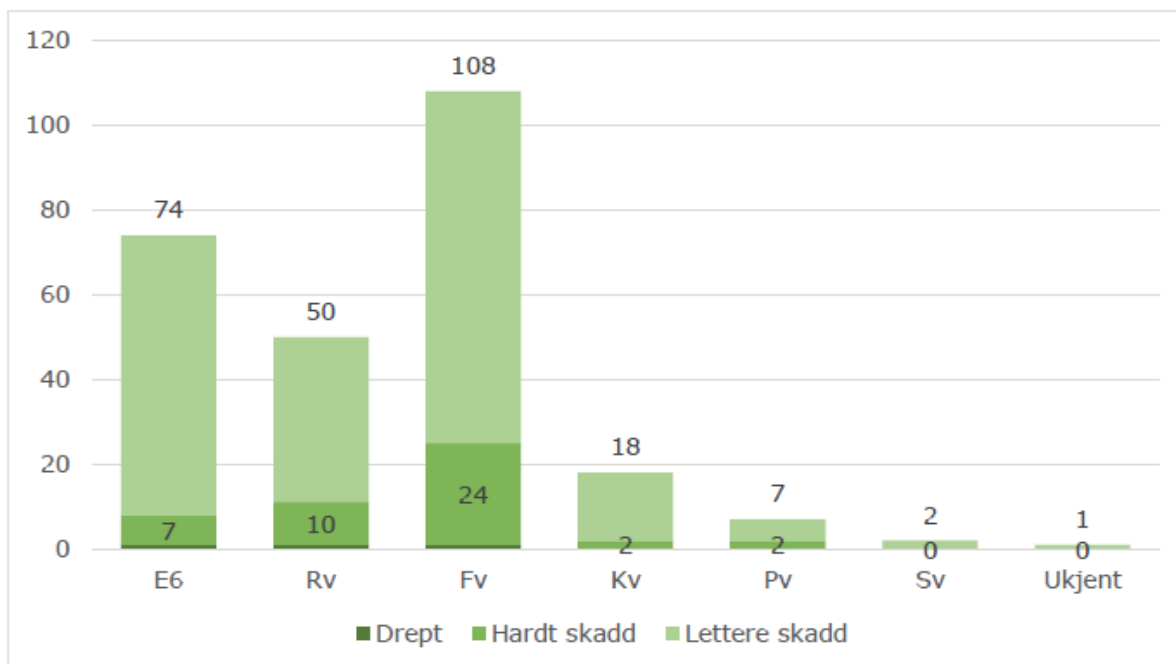
Det er i analyseperioden (2017-2021) registrert 188 trafikkulykker i Lillestrøm med til sammen 260 skadde og drepte personer. 3 personer ble drept, 45 hardt skadd og 212 lettere skadd. Figuren nedenfor viser ulykkenes fordeling over årene.

For analyseperiodens første fire år, har Lillestrøm kommune hatt en synkende trend i antall trafikkulykker, men relativt jevnt antall drepte og hardt skadde personer per år. I 2021 økte antall personskadeulykker betydelig i forhold til året før. På nasjonalt nivå var det en liten økning i antall personskadeulykker og antall personskader fra 2020 til 2021, men antall drepte og hardt skadde gikk ned.

Av alle registrerte personskader har 62% skjedd med personbil, 10% som fotgjengere, 7% på sykkel, 2% på moped, 2% på lett MC, 11% på MC og 5% med øvrige enheter.

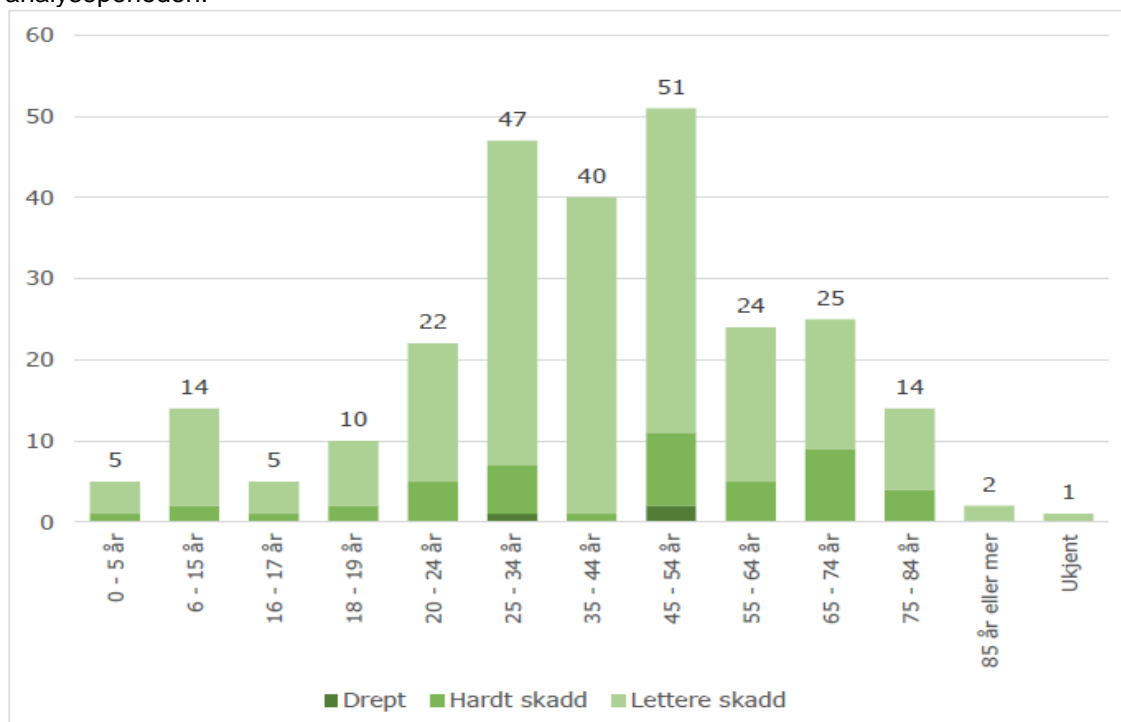
Figuren nedenfor viser hvordan antall skadde og drepte personer fordeler seg på de ulike veikategoriene i perioden 2017-2021.

Flest personer ble skadd og drept på fylkesveier, riksveier og på E6. Av de tre som omkom i perioden, døde to personer på fylkesveinettet og en person på E6.

På det kommunale vegnettet har totalt 20 personer blitt skadd i analyseperioden. Av disse er to personer kategorisert som hardt skadd. Totalt skjedde det 17 ulykker med personskade på det kommunale vegnettet, noe som tilsvarer 9% av alle ulykker innenfor analyseperioden.

Figuren nedenfor viser aldersfordelingen til personene som ble drept eller hardt skadd i analyseperioden.

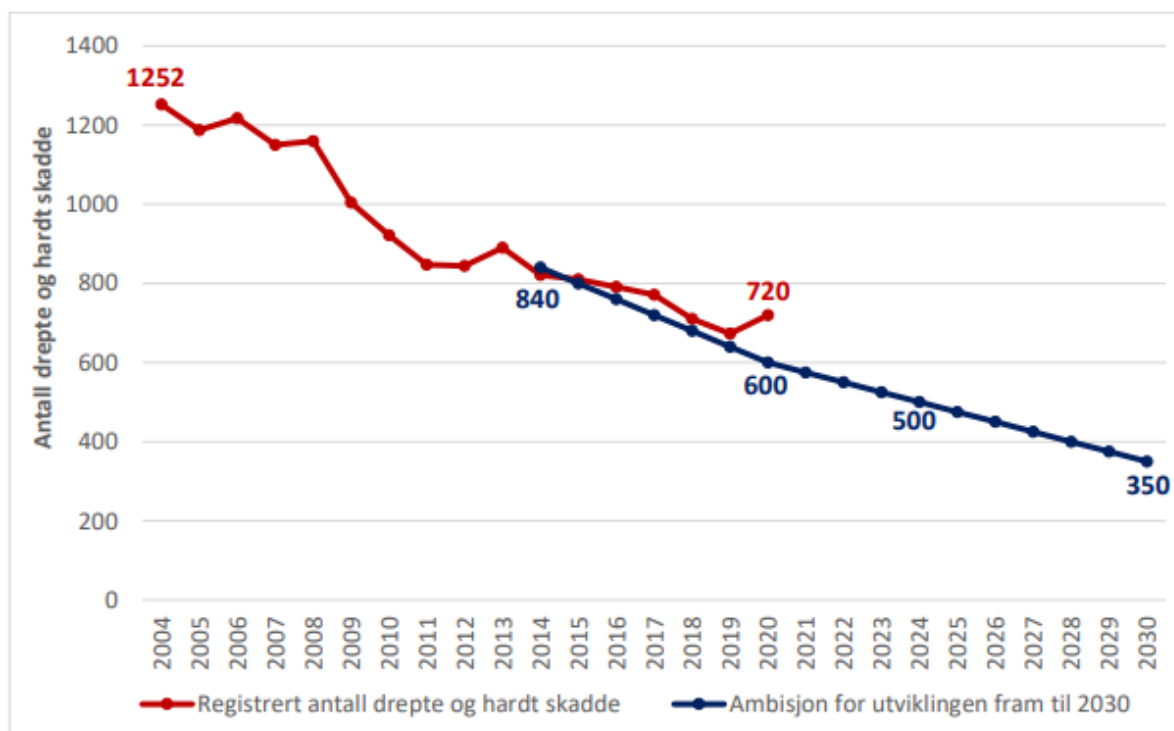
Mål og strategi for trafiksikkerhetsarbeidet i Lillestrøm kommune

Nullvisjonen

Nullvisjonen er en visjon om at *ingen skal bli drept eller hardt skadd i trafikken* i Norge. Nullvisjonen er vedtatt av Stortinget og gjelder for hele Norge. Nullvisjonen gir en tydelig retning for trafiksikkerhetsarbeidet og et klart grunnlag for å gjøre prioriteringer. Den forutsetter et langsiktig, systematisk og målrettet arbeid av alle som påvirker sikkerheten i veisystemet.

Målsetting

Gjennom Nasjonal transportplan er det fastsatt et nasjonalt etappemål for utviklingen av antall drept og hardt skadet i trafikken i Norge i år 2030, se figuren under.

Målkurven for reduksjon i antall drept og hardt skadet fra år 2020 til 2030 er forholdsvis jevn, med en reduksjon på rundt 4% hvert år.

Lillestrøm kommune ønsker å bidra til trafikksikkerheten med tilsvarende reduksjon. For kommunalt veinett og skolevei legges nullvisjonen til grunn for målene.

Mål for Lillestrøm kommune:

Ingen skal bli hardt skadd eller drept på det kommunale veinettet i løpet av fireårsperioden.

Ingen barn skal bli hardt skadd eller drept på vei til eller fra skolen.

I perioden skal antallet hardt skadde og drepte reduseres på fylkes- og riksvei i Lillestrøm kommune.

Strategi

Det er kun en liten andel av trafikkulykkene i Lillestrøm kommune som skjer på det kommunale veinettet. Men alle som er involvert i ulykker bor eller ferdes i en kommune. Temaplanen for trafikksikkerhet skal bidra til at innbyggerne i Lillestrøm er i stand til å ferdes med minst mulig risiko samme hvor de befinner seg i verden. Den skal også bidra til at sikkerheten til alle besøkende i kommunen er god.

Kommunen skal jobbe strukturert med trafikksikkerhet innenfor alle kommunalområder der dette er relevant. Kommunen skal være en pådriver ovenfor øvrige veimyndigheter for å bedre trafikksikkerheten på deres veier.

Kommunen skal:

- Etablere en tydelig organisasjon for oppfølging av trafikksikkerhetsarbeidet
- Kommunen skal ha oversikt over ulykkesbildet og oppdatere oversikten over trafikkulykker med jevne mellomrom
- Videre satsing på trafikksikkerhetsopplæring i skole og barnehage
- Det arbeides strukturert med sikring av skoleveier, der skolene og foreldre involveres aktivt i arbeidet
- Kommunen er en pådriver mot øvrige veimyndigheter og fremmer forslag som bedrer trafikksikkerheten på disse veiene
- Kommunen er en pådriver for å få på plass gjennomgående gang- og sykkelveier mellom tettstedene i kommunen.
- Kommunen jobber for lavere fartsgrenser på riks og fylkesvei, spesielt gjennom by og tettstedsområder.